

denne Sags Behandling ikke den Gang kunde tilendebringes. Seg vil altsaa nu forsøge, om vi ikke kunne komme til at gaa et Skridt videre ved Regjeringens Hjælp, og det er af denne Grund, at Lovforslaget indbringes nu. Hensigten med Lovforslaget er at forebygge, at Staten skulde miste en Indtægtskilde, dersom der indtræder en Forandring i Lønningsmaaden for Geistligheden. Videre skal jeg efter Omstændighederne ikke udtale mig med Hensyn til dette Lovforslag.

Det andet Lovforslag, som jeg tillader mig at forelægge, er „Forslag til Lov om en midlertidig Nedsættelse i Soldatgifterne.“ Forslaget gaar ud paa en delvis Afklasselse af Krigstoldskatten, ikke paa en Afklasselse af Krigstoldskatten i dens fulde Udstrækning, men kun med Hensyn til visse Poster, som findes nævnte i Lovforslaget. Der er ikke Tale om, at man skulde borttage Brændevinsafgiften, som jo fastsættes i den samme Lov som Krigstoldskatten paa Vareindsjælf, men kun om at borttage enkelte af de Artikler, paa hvilke Krigstoldskatten blev lagt. Da jeg ved Finantslovens 1ste Behandling i Nar omtalte min Anskuelse af denne Sag, skal jeg heller ikke opholde mig videre derved nu, men kun sige, at, uagtet der foreligger et Lovforslag om Soldatgifternes Regulering i det Hele, har jeg dog ikke villet tilbageholde nærværende Lovforslag, idet det jo kan være høist tvivlsomt, om det vil lykkes bedre i Nar end de foregaaende Sæssioner at gjennemføre det nævnte Lovforslag, og hvis dette ikke sker, forekommer det mig, at der er særlig Anledning til at forsøge paa i det Mindste at faae en delvis Reform gjennemført. Jeg har jo den Anskuelse, at man ikke behøver at forandre Toldloven, for at dette kan ske, men at man kan lade denne Indtægt bortfalde paa Finantsloven for det næste Finantsaar, hvilket man kunde fortsætte for alle de kommende Nar, hvis man fandt det rigtigt. Derom er der jo forskellige Meninger, og det er ogsaa af Hensyn til, at der maatte ikke vil kunne vindes Flertal for denne Mening, at jeg har troet det klogt at indbringe Lovforslaget som et Slags Reserve overfor de to Lovforslag, hvorigjennem Sagen ellers kunde blive ordnet. Denne Sag var sidst fremlagt her i Thinget i Samlingen 1871—72; men ifjor kom den ikke frem paa Grund af, at Forholdene vare noget færgene. Jeg tilbageholdt den ifjor af Hensyn til de her værende Partiforhold; men i Nar finder jeg ikke, at der er Anledning til at gjøre det, og derfor fremkommer den nu paa Ny.

Med Hensyn til de følgende Forslag skal jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at de indbringes af mig i Forbindelse med to andre Medlemmer, hvilket ogsaa ses af Anneldelsen. Disse Forslag have ligeledes tidligere været forelagte her, og jeg vil ogsaa med Hensyn til dem være i Stand til at sige det Fornødne i saa Ord. Disse Forslag ere alle fremkomne i den Hensigt ligeoverfor de Bevægelser, der have fundet Sted her i

Landet fra Arbejderbefolkningens Side, at lade se, at man ogsaa i Nøgledagen har Diet aabent for de Krav, som man kan sige ere retfærdige og billige fra denne Del af Befolkningen, og jeg tror allerede at have erfaret, at selv om disse Forslag ikke ere Andet end smaa Bidrag til det store Spørgsmaals Løsning, har det dog gjort et godt Indtryk paa Arbejderbefolkningen at se slige Forslag fremkomme. Det første af disse Forslag er det, som angaar Bortsalg af Jorder, som ere henlagte til Præstembeder i Folketirken. Det blev indbragt i Samlingen 1871—72 af flere Folkethingsmænd foruden af mig, og der nedsattes et Udvalg, hvis Betænkning findes i Tilleg B Side 1213—18, hvortil jeg skal tillade mig at henvisse. Der findes deri et af Udvalget udarbejdet Lovforslag, som paa en noget fylbigere og i visse Punkter mere moderat Maade søger dette Formaal opnaaet. Det er dette Forslag, som vi have optaget, og vort Forslag er paa et enkelt Punkt nær usforandret det samme. Jeg skal kun bemærke, at dette Udvalg var af samme Mening som den, jeg har antaget for at være for rigtig, nemlig at, naar der er en Reform, som er paatrængende nødvendig, men som er af stort Omfang, og som vedrører mange forskellige Interesser, men der dog i den findes et enkelt Punkt, hvorom Alle ere enige, saa er det heldigt, hvis ellers dette Punkt er af nogen Bigtighed, at foretage en delvis Reform, idet man jo meget vanskelige kan vente den store Reform gjennemført strax. Disse Præstegaardsjorder omfatte ikke Mindre end 6,655 Tønder Hartkorn i hele Landet, og naar man ser hen til de Oplysninger, som ere meddelte, og undersøger, hvad Udbyttet af disse Jorder er, saa vil det findes, at Staten liden et stort nationaløkonomisk Tab, idet de ikke give pr. Tønde Hartkorn gjennemsnitlig mere end cirka 106 Rd.; dette er vistnok et saa ringe Udbytte af 1 Tønde Hartkorn, at det maa forbause. Der er derfor ogsaa heri en Tilskyndelse til at faae en Forandring gjort. Naar man beholder 2 Tønder Hartkorn til hver af de 900 Sognepræstekald paa Landet, saa vil der blive c. 4,855 Tønder Hartkorn, som kunne komme ind under denne Lov. Det er jo aabenbart, at, saaledes som Lovforslaget nu foreligger, vilde i det Mindste c. 5000 Familier kunne komme til at nyde Godt deraf; men da der tillige i Lovforslaget er antydet, at disse Jorder kunne sælges i mindre Parceller end 1 Tønde Hartkorn, men dog ikke maa bruges til at supplere andre Jord-eiendomme med ud over 1 Tønde Hartkorn, er det klart deraf, at maaske det dobbelte Antal Familier kan komme til at nyde Godt deraf. Nu forekommer det mig, at i en Tid som denne, hvor det er saa vanskeligt for den Ubenidlede at skaffe sig Erhverv som Jordbruger, maa det være i høi Grad ønskeligt, at saa mange Arbejderfamilier som mulig kunne faae større Interesse i Landets rolige Udvikling, hvilket man jo fra deres